

ביאור ג' מחיצות המקיפות את שכונת בארא פארק יע"א

הנה זכינו תלי"ת לזכות את הרבים בהקמת עירוב מהודר בעיר ואם בישראל בארא פארק יע"א, העומד תחת פיקוח הגה"צ מסערדאהעלי שליט"א והרבנים הגאון"צ שליט"א חברי בי"ד המיוחד לענייני העירוב, ומשגיחים יראים ושלמים.

והגם שיסוד העירוב בעירנו בנוי עפ"י השו"ע דאין לנו רה"ר, כי אין הרחובות מפולשים ואין ס' רבוא בוקעים בהם, עכ"ז לרווחא דמילתא, הננו לבאר גם מציאות המחיצות שנעשו בידי אדם המקיפות את עירנו, שטרחו כמה וכמה מהרבנים הגאונים המובהקים שליט"א דשכונתנו לסבב את העיר ולבודקן (בצירוף רבני הכולל "עמק הלכה" בראשות הגה"צ רבי טוביה גאלדשטיין שליט"א ראש הישיבה, ורבני כולל "קארלסבורג" בראשות הגה"צ מהר"י ראטה שליט"א, וכן רבנים מובהקים מא"י שביקרו פה), ותלי"ת נתברר כי שכונת בארא פארק נמצאת בתוך היקף ג' מחיצות שלמות, ע"י כמה אופני מדידה, שעפי"ז הוי "רשות היחיד" גמורה מן התורה. והננו בזה להעלות ע"ג הכתב את אופני מדידתם בצירוף מפה מצויינת.

אופן א'

הנה במשך כל חוף האיסט ריווער נבנו מחיצות גבוהות, ונתחיל לחשוב המחיצה שמצד צפון, המתחלת אצל שכונת וויליאמסבורג, (במפה אות י"ג) סמוך לנעווי יארד [Navy Yard] פנת רחוב פלאשינג עוו. ורחוב וויליאמסבורג וועסט [במפה אות א']. מחיצה הצפונית נמשכת ממזרח למערב לערך שני מייל, עד רחוב קלאמביע הייטס, [COLUMBIA HEIGHTS] [אות ב'], ומשם פונה המחיצה לצד מערב, והמחיצה המערבית נמשכת הרבה [עם כמה עקמוניות] עד שאר רד. (בעלמ) פארקוועי. [SHORE RD. BELT PARKWAY] [אות ג'], ומשם פונה המחיצה במקצת לצד דרום, עד קראספי עוו. [CROSEY AVE.] [אות ד'], ומשם מסתובב הרבה עד שמגיע לשכונת סיגעט, [אות ה'], ומשם נמשכת בצד דרום עד ה"בארדוואלק" [BOARDWALK] [אות ו'], הנמצאת בצד דרום, וממשך המחיצה הדרומית כמה מייל.

"שם ד' מחיצות" כדין "פסי ביראות" עם מחיצה רביעית עומד מרובה על הפרוץ

ויתר ע"כ נתברר לנו כי במחיצות האלו איכא נמי "שם ד' מחיצות" כדין "פסי ביראות", דבאופן זה דעת כמעט כל הפוסקים רלא אתי רבים מבטלי מחיצה, וסגי בעומד מרובה על הפרוץ מה"ת כדנבאר להלן.

דהנה בכל אורך מחיצות ה"בארדוואק" [BOARDWALK] מחובר להם בתים גדולים הנמשכים לצד מזרח, מדרום לצפון, [אות ז'] וע"כ הוא "שם מחיצה רביעית", וגם בצד השני אצל מחיצה הצפונית יש כמה מקומות שיש שם מחיצה רביעית, שהמחיצה מתקמת מצד צפון לצד מזרח, ונמצא שיש שם מחיצה רביעית בצד מזרח, כגון בפנת מארשל סט. [MARSHALL ST.] אצל לימיעל סט. [LITTLE ST.] (מצד מערבי של הנעווי יארד) [אות ח'].

וכל שכן שגם המחיצה הרביעית, לא רק שיש לה שם ד' מחיצות בהקרנות כנ"ל, אלא גם יש לה מחיצה עומד מרובה על הפרוץ ע"י כל הבתים הנמשכים ברחובות בכל צד מזרח, [אות ט'].

[או כלך לדרך זה באופן אחר קצת, דלאחר שהגענו לקראספי עוו. [CROSEY AVE.] הנ"ל, אז במקום שתמשך בעקמוניות עד סיגעט כנ"ל, תמשך ישר כי שם נמצא נהר הנכנס בתוך ברוקלין הנקרא "קאני איילאנד קריק" [CONEY ISLAND CREEK] [אות ט"ו] והוא מוקף מחיצות, ומשך ארכו לערך 2 מייל, והרי הוא יכול לשמש מחיצה הדרומית המקפת את בארא פארק].

לפי זה נמצא שכל שכונתנו בארא פארק ע"א, מוקפת בשלשה מחיצות גמורות, ובשם ד' מחיצות אשר העומד מרובה על הפרוץ.

מבאר דאין בזה חשש "מבוי שצדו א' ארוך וצדו א' קצר"

והגם דכ' התוס' במסכת עירובין דף ח' ע"כ דמבוי שצדו אחד ארוך וצדו אחד קצר כזה אינו רה"י רק נגד מקום הקצר, וא"כ גם בניד"ד המחיצה הצפונית קצרה ממחיצה הדרומית לכאורה.

זה אינו, דלא דמי כלל, כי שם מיירי שקצה המחיצה הקצרה אינה מגעת עד כנגד המחיצה הארוכה, ומשום כן כדי לסגור המחיצה הרביעית צריכים ללכת באלכסון, כזה בזה כתבו התוס' שאין סוגרין מחיצה רביעית באלכסון, רק סוגרים ישר, כזה משא"כ בניד"ד מה שהמחיצה הצפונית היא קצרה מהמחיצה הדרומית, הוא משום שהמחיצה המערבית הולכת ומתקמת, אבל קצה המחיצה הצפונית מגעת עד כנגד המחיצה הדרומית ממש, וסוגרים המחיצה המזרחית ישר ממש, [90 מעלות], בלא אלכסון כלל, כזה ועי"ז נמצא דכל שטח העירוב נכלל בתוך המחיצות.

מבאר דפירצות יתר מי' אמות אינו פוסל רק מדרבנן

ואף שיש במחיצות הללו כמה פרצות יתר מי' אמות, והלא כמה פוסקים ס"ל דפרצות י' פוסל מה"ת, וכן הוא דעת המשכנות יעקב ודעימיה, מ"מ למעשה בודאי קיימ"ל כדעת רוב גדולי הפוסקים דאין פרצות יותר מי' פוסל רק מדרבנן, כדמבואר בספר קרית ספר למבי"ט הל' שבת פמ"ז בדעת הרמב"ם, ובפמ"ג סי' שס"ג מש"ז סק"א, ובמ"ב סי' שס"ב ביאור הלכה סעיף י', ובשו"ת מהר"י מסלוצק (תלמיד הגר"ח מוולאזין זצ"ל) אור"ח סי' י"א [דף מ"ט ד"ה היוצא], ובערוך השלחן סי' שס"ב סעיף כ"ו, ובשו"ת אחיעזר ח"ד סי' ח', ובחזון איש אור"ח סי' ק"ו, [שהעלו כן הלכה למעשה לגבי עיר פארץ כידוע], וכן נוטה דעת הקרן אורה ריש פ"ב דעירובין, ועוד כמה פוסקים.

וכש"כ בניד"ד שיש "שם ד' מחיצות" כנ"ל, דבאופן זה כמעט כל הפוסקים ס"ל דאין פירצה יותר מי' ואפילו יותר מי"ג אינו פוסל מה"ת, כדמבואר בשו"ת ורע אמת עירובין סי' י"ז, ובשו"ת תפארת צבי (להגאון הגדול ר' צבי הירש זצ"ל אבד"ק בראד וגלונא ואה"ו) אור"ח סי' י"א, ובשו"ת בית אפרים אור"ח סי' כ"ו, ובשו"ת בית שלמה סי' נ"א, ובשו"ת אבני נזר סי' רס"ה סק"י ב"י י"ג, ובשו"ת חבצלת השרון אור"ח סי' י"ט בסופו.

ומדאין הפרצות פוסלות מה"ת, א"כ ע"י המחיצות נעשה כל המקום רשות היחיד גמור מה"ת, ורק מדרבנן צריך תיקון, ושפיר מועיל לעשות בו צורות פתחים, ולכן בשכונתנו שהמחיצות הנ"ל הלא המה עומד מרובה על הפרוץ יותר מ 99 אחוז, ע"כ בודאי שפיר עשו צורות פתחים סביבות שכונתנו לעשותו רה"י אפילו מדרבנן.

מבאר דק"ל לא אתי רבים ומבטלי מחיצות

ואף אם נמצא פרצות שרבים בוקעין בה, ויש לחוש דאתי רבים ומבטלי מחיצה, הרי כבר נקטו הפוסקים להלכה ולמעשה דקיימ"ל כרבנן דלא אתי רבים ומבטלי מחיצה, הלא המה הבית אפרים או"ח סי' כ"ו ודייק כן בדברי המג"א סי' שס"ג סק"ל וסק"מ, שו"ע הרב סי' שמ"ה קו' אחרון ס"ק ב', שו"ת חת"ס סי' פ"מ, תוספות שבת סי' שס"ג, ושו"ת כנסת יחזקאל או"ח סי' ו', וכן העלו להלכה כמעט כל הפוסקים, וכן פסקו הלכה למעשה האחיעזר והחזו"א [כדמבאר בשו"ת אחיעזר ח"ד סי' ח'] להתיר הטלטול בעיר "פאריז" אף שיש בה ס' רבוא אנשים, מאחר שיש לה ג' מחיצות עומד מרובה על הפרוץ, והגם שהיו לה כמה פרצות אשר רבים בוקעין בה, מ"מ הו"ל רה"י גמור מן התורה, וכש"כ בניד"ד שיש לנו "שם ד' מחיצות" [ע"י יעב"ץ].

ובר מן דין במחיצות שלנו [שנתבאר באופן זה] יש מקום גדול לדון בה שאין בהן שום פרצות אשר רבים בוקעין בה כאשר ביארנו במקום אחר, [ובפרט לפי שיטת המג"א, וכאשר ביאר בשו"ת בית שלמה דבקיעת רבים היינו ס' רבוא]. וכן מבאר בשו"ת הרי בשמים ח"ה סי' ע"ג בתשובתו הרמתה הלכה למעשה להתיר הטלטול בעיר מאנהעמען (הובא ג"כ בספר עירוב והוצאה).

אופן שני

ועוד באופן אחר יש לחשוב הג' מחיצות, שנתחיל לחשוב ממחיצות הנהר הקטן המפסקת בין ברוקלין לקווינס, הנקרא "נאטאין קריק" [NEWTOWN CREEK] [אות י'], והנהר הזה נמשך ממערב למזרח בצד צפון ברוקלין, ומגיע עד סמוך לפינת רחוב מעטראפאליטאן [METROPOLITAN AVE.] ורחוב באשוויק [BUSHWICK AVE.] [אות י"א], ומשך כל הנהר יש מחיצות גמורות הנמשכות לערך ג' מייל, והו' מחיצה הצפונית, ומחיצה מערבית נמשכת מהתחלת צד מערב של ברוקלין [אות י"ב], ונמשכת עד ווילאמסבורג, ומשם והלאה הכל כמו שנתבאר באופן א'.

והרווחנו באופן זה שגם כל שכונת ווילאמסבורג [אות י"ג] נמצאת בתוך הג' מחיצות הללו.

אופן שלישי

ובאמת לאחר שבדקנו יותר מצאנו שהמחיצות מקיפות מקום גדול יותר, עד שיש ג' מחיצות גמורות בריוח, הסובבים ומקיפים את שכונתנו בארא פארק.

כי המחיצה המערבית שהתחלנו באופן א' לחשבה משכונת ווילאמסבורג, מחיצה מערבית זו נמשכת להלאה לצד צפון ומקפת כל צד מערבית של העיר קווינס, [אות י"ד], ומסתובבת לצד צפון, ומקפת כמעט את כל צד צפוני של העיר קווינס, והרווחנו בזה שיש ג' מחיצות גמורות ויותר, המקיפות את בארא פארק [ואת ווילאמסבורג] בלי שום ערעור וגמגום כלל, [אות י"ז], ואין שום מקום לחשוש בהן כלל חשש של מבוי צדו א' ארוך וצדו אחר קצר.

מבאר דאין שיעור לגודל היקף המחיצות

ואף שמחיצות הללו מקיפות שטח גדול מאוד, הלא שיטת התוס' עירובין כ"ב ע"ב דאין שיעור לגודל המחיצות, וכן הלכה כמו שכ' הטור בס' שג"ח דמקום המוקפת מחיצות "אפילו יש בו מאה מילין" הו' רה"י, וכן נראה מסתימת השו"ע, וכן עולה מדברי המג"א בס' שס"ג סק"ל, כמו שדייק הבית אפרים שם ופסק כן הלכה למעשה.

ועוד דגם לדעת הרמב"ן דיש שיעור לגודל המחיצות, הלא כבר פסק המשנה ברורה בביאור הלכה סי' שמ"ו ד"ה קרפף, דבמחיצות שנעשו בידי אדם גם הרמב"ן מודה דאין שיעור לגודלן, וכן מפורש בתוספות, הרא"ש שם וכאשכול סי' ס"ב, והגם דהמהרש"ם בדע"ת סי' שס"ג מפקפק על חילוק זה בדעת הרמב"ן, מ"מ דעתו דכל שאפשר לראות המחיצות מכית האחרון של העיר סגי, ומש"כ הרמב"ן דבעינן שיהיו המחיצות נראות לעומדים באמצע, היינו דוקא במדבר במקום שאין שם בתים, אבל עיר שיש לה שורות בתים שהן עצמם מחיצות הגם שאינן מחיצות גמורות שיש להן פרצות, או סגי שיהיו המחיצות ניכרות להדרים בקצה העיר.

ובר מן דין הלא כבר ביאר בשו"ת אגרות משה או"ח ח"א סי' קל"ט ענף ו' כ' דשיעור היכר המחיצות לדעת הרמב"ן הוא ל"ב מיל, ומחיצות דידן פחותים הרבה משיעור זה.